

Vážená paní předsedkyně

Dana Drábová

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Senovážné náměstí 9

110 00 Praha 1

V Chanovicích 20. ledna 2022

Vážená paní předsedkyně,

v uplynulých dnech jste se několikrát v rozhovorech v médiích vyjádřila, že obce budou muset strpět stavbu hlubinného úložiště vyhořelého jaderného odpadu a dalších vysoce radioaktivních odpadů z důvodu veřejného zájmu na jeho stavbě a to s odvoláním na rozsudky Nejvyššího správního soudu, který o tom měl podle Vás rozhodnout. Dovolte, abych touto cestou otevřeného dopisu uvedl zmíněné informace na pravou míru, neboť nic rozhodnuto nebylo.

Nejde o několik rozsudků Nejvyššího správního soudu, ale o jediný, v němž se objevila výše zmíněná úvaha. Týkal se sporu o stanovení průzkumného území pro vyhledávání úložiště v lokalitě Hrádek. Městský soud v Praze zde dal za pravdu obcím a místnímu spolku a zrušil rozhodnutí ministra životního prostředí. Následně ale Ministerstvo životního prostředí podalo kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu a uspělo. Žaloby i rozsudky dokumentující celou kauzu, včetně onoho rozsudku NSS z 29. května 2020, lze nalézt zde: <http://www.nechcemeuloziste.cz/cs/lokality/hradek/pravni-stav-hra/>

Vzhledem k tomu, že tezi o trvalém úložišti jako věci veřejného zájmu vysoké míry důležitosti a nutnosti obcí „obětovat se“ v případě vyhledávání i jeho realizace, kterou obsahoval rozsudek, začali zneužívat státní úředníci i bývalý ministr průmyslu v míře neobvyklé, rozhodla se Platforma proti hlubinnému úložišti nechat si k tomuto vypracovat vlastní právní stanovisko. Věnovala se mu kancelář Doucha Šikola advokáti a posíláme Vám jej v příloze.

Dochází k těmto závěrům:

a) Výše citovanou úvahu uvedenou v odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu lze hodnotit jako exces, neboť této otázky se posuzovaný případ netýkal a nesměřovala k ní výslovně ani kasační stížnost. Důvodem pro uvedení této úvahy v odůvodnění rozhodnutí tedy mohla být potřeba uvést dodatečné (byť nerelevantní) důvody pro svůj závěr, neboť soud nepovažoval důvody uvedené v rámci důvodové část odůvodnění za dostačující, nebo jednoduše pouze potřeba tuto svou úvahu nad rámec posuzovaného uvést.

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Petr Klásek, starosta obce Chanovice

tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz

b) V posuzovaném případě lze od sebe důvodovou část a okrajovou část odůvodnění bez větších obtíží rozeznat. Předmětná výše citovaná úvaha Nejvyššího správního soudu uvedená v rozsudku zjevně není důvodovou částí odůvodnění se závazným právním názorem. Tato úvaha tedy není závazná ani interně, tj. v řízení vedeném před krajským soudem, kterému byla věc vrácena k dalšímu řízení, ale ani externě v důsledku sjednocovací funkce Nejvyššího správního soudu a obecné právní zásady předvídatelnosti.

c) V případě použití citace této excesivní úvahy Nejvyššího správního soudu účastníkem jiného správního nebo soudního řízení jako věcného argumentu je tedy možné namítnout, že jde pouze o úvahu okrajové části odůvodnění, která není závazná ani pro krajský soud rozhodující v téže věci v důsledku zrušení jeho původního rozhodnutí a vrácení mu věci k dalšímu řízení, ale ani externě v rámci sjednocovací funkce judikatury Nejvyššího správního soudu. Tato úvaha tedy není ničím jiným, než osobním názorem v rozsudku podepsaného předsedy senátu, který lze ve vztahu k uvedenému rozsudku považovat za právní exces, a nelze ji použít jako platný argument v dalších soudních či správních řízeních. Ačkoliv tedy tento senát Nejvyššího správního soudu vyslovil názor, že zájem samosprávných celků, případně místních komunit, musí bez dalšího ustoupit „vyššímu“ zájmu veřejnému (přestože posouzení takové otázky nebylo pro předmětné řízení relevantní a šlo tak o tzv. okrajovou část odůvodnění), nejde o závazný právní závěr, a to ani v otázce umístění jaderných úložišť, ani v žádné jiné.

d) Jiný soud ani správní orgán jím tedy není vázán a neměl by jej považovat ani za určité „vodítko“ ve smyslu sjednocovací funkce judikatury Nejvyššího správního soudu. Soud tedy musí tyto jednotlivé kolidující zájmy vždy důkladně poměřovat, a to zejména z hlediska principu proporcionality, a upřednostnění jednoho zájmu před druhým vždy řádně odůvodnit. Závaznost této části odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu nelze dovozovat ani v jiných oblastech, např. v právní teorii, výkladu či přípravě právních norem.

Rád bych Vás jménem Platformy proti úložišti požádal, abyste již mylné informace zmíněné úvodem nepoužívala. Budeme naopak velmi potěšeni, pokud pomůžete naplnění atomového zákona a přijetí zvláštního zákona, který má zajistit respektování zájmů obcí a jejich občanů při výběru a povolování hlubinného úložiště.

S úctou

Petr Klásek, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti a starosta obce Chanovice

P.S. Jen připomínám a i ctím definici svobody, dle Vašeho vyjádření: „Svoboda je možnost rozhodovat o svém osudu. Patří k tomu, ale i odpovědnost. Protože já, když se rozhoduji o svém osudu, nemůžu omezovat či ohrožovat druhé.“

V příloze: Právní stanovisko k závaznosti odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu, Pavel Doucha, Martina Hadrboľcová, Doucha Šikola advokáti s.r.o., 4. 5. 2021

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Petr Klásek, starosta obce Chanovice

tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz